

PÄÄTÖS JATKOAJAN MYÖNTÄMISESTÄ KAIVOSTYÖHÖN RYHTYMISTÄ VARTEN

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tehnyt seuraavan kaivospiirin jatkoaikaa koskevan päätöksen

Asia Jormua 1

Hakija Mondo Minerals B.V.
Amsterdam
Alankomaat

Yhteystiedot:

Mondo Minerals B.V. Branch Finland
PL 603
87101 Kajaani

puh. 010-56211

Lisätietoja antaa:

Erkki Kuronen, puh. 050-599 3539

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 50 §:n mukaisesti kaivospiirin haltijalle voidaan pyynnöstä myöntää pidennettyä aikaa kaivostyöhön ryhtymistä varten.

Kaivosoikeudet on aikoinaan myönnetty Oy Partek Ab:lle. Oy Partek Ab:n myytyä talkkiteollisuutensa Finnminerals Oy:lle vuoden 1991 alussa, ne ovat siirtyneet Finnminerals Oy:lle ja kaivosoikeuksien siirto on merkitty kaivosrekisteriin 23.7.1991. Kaivosoikeudet on edelleen siirretty Finnminerals Oy:ltä Mondo Minerals Oy:lle yhtiön nimenvaihdoksen yhteydessä 9.11.1998. Mondo Minerals Oy:n fuusioituessa Mondo Minerals B.V.:hen syyskuussa 2008, kaivoskirja on siirretty Mondo Minerals B.V.:lle.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 27.11.2006 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. *Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.*

Kaivoskivennäinen

Talkki, (kaivosrekisterin mukaan myös nikkeli ja magnesiitti)

Kaivospiirin alue

Kaivospiiri sijaitsee Kajaanin kaupungissa, Jormuan kylässä.

Tämä hakemus koskee seuraavia alueita:

Kajaani (205)

Kaivospiirin tilatiedot

Tilan nimi	Tilan RN:o	Pinta-ala, ha
Lampila	205-402-5-26	6,76
Tapiola	205-402-12-70	2,18
	Yhteensä ha	8,94

Kaivospiirin pinta-ala on 8,94 ha.

Kaivospiirin kartat on esitetty liitteessä 1.

Hankkeen tausta ja hakemuksen perustelut

Oy Partek Ab:n tekemän arvion mukaan Jormuan esiintymästä on louhimatta noin 6 miljoonaa tonnia käyttökelpoista vuolukiveä. Kyseinen kaivospiiri on osa hakijayhtiön raaka-ainevarantoa yhdessä Mieslahden-Pitkäperän kanssa. Kyseiset kaivospiirit yhdessä muodostavat merkittävän tuotantoalueen tulevaisuudessa talkkituotannon kapasiteetin kasvaessa Sotkamon-Paltamon alueella.

Kainuun ympäristökeskuksen lausunto (9.1.2006)

Toimitettujen asiakirjojen ja käytettävissä olevien muiden tietojen perusteella Kainuun ympäristökeskus toteaa, että Jormuan, Maailmankorven, Mieslahden ja Pitkäperän alueilta on välttämätöntä tehdä em. alueiden yhteinen ympäristövaikutusten arviointi, jolloin saadaan paras kokonaiskuva kaivostoiminnan vaikutuk-

sista em. alueiden ympäristöön. Mieslahden ja Pitkäperän läheisyydessä on Natura-alue sekä yksityisiä suojelualueita, joten alueella on arvokkaita luonnonarvoja, mikä edellyttää ympäristövaikutusten arviointia.

Hakemuksen täydentäminen

- 3.7.2007, lisäinformaatio
- 12.5.2009 ja 21.12.2012, tilojen pinta-alat ja omistajatiedot

Lausuntopyynnöt ja asianosaisten kuuleminen

Ennen asian ratkaisemista Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on varannut mahdollisuuden esittää mielipiteitä kaivospiirihakemuksesta. Mielipidettä on pyydetty niiltä, joiden oikeutta tai velvollisuutta asia koskee, sekä muilta, joiden elinympäristöön, työntekoon ja muihin oloihin asialla voi olla huomattava vaikutus.

Kuulemisesta on ilmoitettu asianosaisille kirjeitse. Asian vireilläolosta ilmoitettiin myös seuraavassa sanomalehdessä: Koti-Kajaani -lehti (viikolla 2/2013).

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt ennen päätöksentekoa hakemukselta lausunnot alueen kaupungilta, ELY-keskukselta, ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituilta tahoilta.

Annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Kuulemisen yhteydessä kaivosviranomaiseen saapui lausunnot Kainuun ELY-keskukselta ja Kajaanin kaupungilta.

Annetut lausunnot on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Seuraavassa on käsitelty niitä lyhyesti.

Annetut lausunnot

Kainuun ELY-keskus

"Asiakirjoissa ei ole kuvausta ympäristöolosuhteista eikä alustavaa käyttösuunnitelmaa. Louhinnan ja muiden toimintojen sijoittamista ajatellen kaivospiiri vaikuttaa kooltaan pieneltä ja sijaitsee lähellä asutusta.

Kainuun ELY-keskus katsoo, että Jormua 1 -kaivospiirin alueelta ja siihen välittömästi rajautuvalta alueelta tulee ennen kaivosoikeuksien myöntämistä tehdä luontoselvitys, josta ilmenee, onko alueella rauhoitettujen tai erityisesti suojeltavien lajien esiintymiä ja luontodirektiivin liitteen IV a tiukasti suojeltujen eläinlajien (mm. liito-oravan) lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai elinympäristöjä.

Kainuun ELY-keskus pyytää, että sille varataan mahdollisuus lausunnon antamiseen sen jälkeen, kun em. selvitykset on tehty.

Kainuun ELY-keskus haluaa tehdä YVA-lain 6 §:ssä tarkoitetun päätöksen harkinnanvaraisen YVA-menettelyn soveltamisesta, koskien Maailmankorven, Jormua 1:n ja Tyynelän kaivospiirejä. Päätöksessä tullaan ottamaan huomioon yllä mainittujen kaivoshankkeiden sekä ympäristölupavaiheessa olevan Mieslahden kaivoshankkeen yhteisvaikutukset".

Kajaanin kaupunki

" Kajaanin kaupungilla ei ole muuta huomauttamista Jormua 1 -kaivospiirin hakemuksen johdosta, kuin että rajauksen tulee käsittää vanha louhos kokonaan. Kajaanin kaupunki pitää Kainuun ympäristökeskuksen (nykyään elinkeino- ja ympäristökeskus) esittämää kaivostoiminnan ympäristövaikutusten yhteisarviointia tarpeellisena. Yleiskaavaa varten tehdyssä luontoselvityksessä alueen vierellä on todettu emäksisestä kallioperästä johtuvaa harvinaista kasvillisuutta".

Annetut mielipiteet

Hakemuksen johdosta mielipiteen ilmaisivat seuraavat:

Maija Laakso (+ allekirjoittaneet 11 henkilöä), Esko Haverinen (+ allekirjoittaneet 3 henkilöä), Teija Huotari (+ allekirjoittanut 1 henkilö), Seija Niemitalo, Heikki Kemppainen (+ allekirjoittanut 1 henkilö), Eeva Klemetti (+ allekirjoittanut 1 henkilö), Marika Moisanen (+ allekirjoittanut 1 henkilö), Lasse Flöjt, Jari ja Terhi Kortelainen sekä Risto ja Martta Kemppainen.

Hakija on vastineessaan esittänyt ensin jokaisen mielipiteen pääkohdat ja sen jälkeen jokaista mielipidettä koskevan vastineen.

Toiston välttämiseksi kaivosviranomaisen ei erikseen ole referoinut mielipiteitä.

Mielipiteet on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 3.

Hakijan vastine

Hakijan selitys on esitetty liitteessä 4.

Vastineen alussa hakijayhtiö on todennut seuraavaa:

" Useat muistuttajat tuovat esille samoja seikkoja ja suurimmat huolet liittyvät alueen hankkeiden käsittelyyn erillisinä sekä kaivostoiminnan ympäristövaikutuksiin ja haittojen ehkäisyyn. Hakijalla on alueella useita erillisiä kaivospiirejä joiden jatkoaika-, laajennus- ja muodostamishakemukset ovat vireillä yhtä aikaa johtuen siitä, että ne ovat odottaneet käsittelyään useita vuosia ja nyt tulevat siitä syystä käsittelyyn yhtä aikaa. Hakijalla on käynnissä Mieslahden kaivoksen ympäristölu-

paprosessi, joka koskee ainoastaan Mieslahden ja Pitkäperän kaivospiirejä ja joka on myös kestänyt YVA-vaiheineen useita vuosia. Hakija ymmärtää, että asukkailla ja kiinteistönomistajilla on vaikea hahmottaa eri hakemuksia ja hankkeita ja tästä syntyy epätietoisuutta ja -luuloa. Kaikille kaivoksille tullaan ennen toiminnan aloittamista hakemaan ympäristölupaa ja kaivosturvallisuuslupaa ja siinä yhteydessä käsitellään ympäristövaikutuksia ja niiden vähentämistä".

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätös ja päätöksen perustelut

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) hyväksyy hakemuksen ja myöntää pidentettyä aikaa kaivostyöhön ryhtymistä varten kaivoslain (503/1965) 50 §:n nojalla Jormua 1 -kaivospiirissä 15.10.2018 saakka.

Kaivosviranomaisen tähdentää sitä, että tällä päätöksellä turvataan ainoastaan kaivosoikeuden säilyminen ja jatkuminen hakijayhtiölle.

Kaivosviranomaisen katsoo, että jatkoajan myöntäminen Jormua 1 -kaivospiirille antaa hakijayhtiölle riittävästi aikaa laatia alueelta luontoselvitykset, suorittaa mahdollinen YVA-menettely huomioiden toisiaan lähellä sijaitsevien kaivospiirien yhteisvaikutukset (viite: Kainuun ELY-keskuksen lausunto), laatia kaivostoiminnan käyttösuunnitelma (huomioiden kaivospiirin riittävä koko ja vanhan louhoksen mukaan ottaminen kokonaan kaivospiirin sisälle) ja valmistella näiden vaiheiden jälkeen varsinainen kaivoslupahakemus.

Kaivoslain (503/1965) 50 §:n mukaan, jos kaivosoikeuden haltija ei ole annetun määräajan kuluessa ryhtynyt kaivostyöhön tai muuhun sellaiseen esiintymän luonteen edellyttämään työhön, joka osoittaa yhtiön vakavasti pyrkivän kaivospiirissä varsinaiseen kaivostyöhön, on kaivosviranomaisen määrättävä, että yhtiö ryhtyy kahden vuoden sisällä kaivostyöhön uhalla, että kaivosoikeus muuten voidaan julistaa menetetyksi. Kaivoslain mukaan hakijalle voidaan kuitenkin pyynnöstä myöntää pidennystä kaivostyöhön ryhtymistä varten enintään viisi (5) vuotta kerrallaan, jos yleinen etu tai kaivoskivennäisreservien tarve tai muut erityiset syyt näin vaativat.

Hakijan esittämät perustelut pidennetyn ajan myöntämiseksi kaivostyöhön uudelleen ryhtymistä varten osoittavat, että Jormua 1 -kaivospiirin esiintymää voidaan pitää kaivoslain (503/1965) 50 §:n 1 momentin mukaisena kaivoskivennäisreservinä, jonka hyödyntäminen tulevaisuudessa on todennäköistä.

Vastaukset yksilöityihin lausuntoihin ja mielipiteisiin

Kaivosviranomaisen katsoo, että edellä mainitussa päätöksessä ja perusteluissa on huomioitu Kainuun ELY-keskuksen ja Kajaanin kaupungin lausunnot sekä mielipiteissä esiintuodut seikat (mm. hankkeiden yhteisvaikutus).

Kaivosviranomaisen muistuttaa hakijayhtiötä siitä, että kaivospiirillä ja osittain sen ulkopuolella sijaitseva louhos on pidettävä turvallisuusmääräysten edellyttämässä kunnossa.

Tiedoksi kaivospiiriä koskevista myöhemmin annettavista määräyksistä

Vakuuden asettaminen kaivoslain (621/2011) 181 §:n siirtymäsäännöksen mukaisesti

Kaivoslain (621/2011) 108-111 §:ien mukaan kaivosviranomaisen on viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta määrättävä vakuuden laji ja suuruus sekä annettava kaivosoikeuden haltijalle enintään vuoden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle.

Vakuus asetetaan kaivostoiminnan lopettamis- ja jälkitoimenpiteiden suorittamista varten. Kaivoslain mukainen vakuus liittyy yleisesti maisemoinnin ja kunnostamisen turvaamiseen sekä kaivosturvallisuuden varmistamiseen. Tässä ei siis ole kyse ympäristönsuojelulain mukaisesta vakuudesta, joka koskee kaivoksen jätealueiden hoitoa.

Vakuuden suuruuden arvioimisen kannalta olennaiset säännökset ovat kaivoslain (621/2011) 143, 144 ja 150 §:t. Vakuutta arvioitaessa on otettava huomioon, että lopettamis- ja jälkitoimenpiteiden lopulliset kustannukset konkretisoituvat vasta kaivostoiminnan loppumisen yhteydessä.

Annettavat määräykset kaivoslain (621/2011) 181 §:n siirtymäsäännöksen mukaisesti

Kaivosviranomaisen on myös viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta annettava kaivosoikeuden haltijalle yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset noudattaen vastaavasti, mitä tämän lain 52 §:n 3 momentissa ja 125 §:ssä säädetään, sekä asetettava määräysten tarkistusväli noudattaen, mitä tarkistusvälin asettamisesta tämän lain 62 §:n 2 momentissa ja 127 §:n 2 momentissa säädetään. Jollei määräys ole välttämätön kaivosturvallisuuden tai tärkeän yleisen edun kannalta, se ei saa sanottavasti vähentää kaivoshankkeesta saatavaa hyötyä. Määräyksen antamista koskevan päätöksen valmisteluun sovelletaan, mitä tämän lain 37–40 ja 42 §:ssä säädetään kaivoslupahakemuksen käsittelystä. Päätökseen sovelletaan, mitä tämän lain 56 §:n 1 momentissa säädetään lupapäätöksen sisällöstä, 57 §:ssä lupapäätöksen antamisesta ja 58 §:ssä lupapäätöksestä tiedottamisesta.

Kaivosviranomaisen ennakkotiedonanto kaivospiiriä koskevista myöhemmin annettavista päätöksistä

Kaivosviranomaisen tulee antamaan Jormua 1 -kaivospiiriä koskevat tarvittavat lupamääräykset vakuuden asettamisesta sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi viimeistään 30.6.2014.

Tiedonanto kaivospiirimääräyksen voimassaolon jatkamisesta

Kaivosluvan voimassaolon jatkamista koskeva hakemus on toimitettava lupaviranomaiselle 2 kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä asetuksen (391/2012) 27 §:n mukaisesti.

Lisätietoja maanomistajille

Kaivospiiritoimituksessa määrättyjen korvausten lisäksi kaivosoikeuden haltijan on kaivoslain (503/1965) 44 §:n mukaan suoritettava maanomistajalle vuotuinen kaivospiirimaksu, jonka suuruus kaivoslain (621/2011) mukaan tällä hetkellä on 50 €/ha.

Päätöksen tiedoksi

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Päätös liitteenä toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan aluehallintovirastolle, säteilyturvakeskukselle, ja niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan Kajaanin kaupungin ilmoitustaululla. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan Koti-Kajaani -lehdessä.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä hakijalta perittävä maksu on 60 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Oulun hallinto-oikeuteen.

Valitusajaksi on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Sovelletut oikeusohjeet

Kaivoslaki (503/1965)
Kaivoslaki (621/2011)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
Ympäristönsuojelulaki (86/2000)
Hallintolaki (434/2003)

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai Ossi Leinonen puh. 029 5052 205

Terho Liikamaa
kaivosyli-insinööri

Ossi Leinonen
ylitarkastaja

LIITTEET	Liite 1: Kaivospiirin kartat (2kpl) Liite 2: Annetut lausunnot Liite 3: Annetut mielipiteet Liite 4: Hakijan vastine Liite 5: Valitusosoitus Liite 6: Lista asianosaisista
JAKELU	Hakija
TIEDOKSI	Kajaanin kaupunki Kainuun ELY-keskus Säteilyturvakeskus Pohjois-Suomen aluehallintovirasto Asianosaiset